

Srdce pro Zikmunda

Nové srdce pro největší český zvon přišlo na svět ve zbraslavské dílně zvonaře a kampanologa Petra Manouška. Prvním mistrem tohoto řemesla byl jeho děd Rudolf (1881–1951), který po vandru odlil svůj první zvon v roce 1900. V jeho nové prosperující továrně záhy pracovalo téměř sto zaměstnanců.

Vyučil svého syna Rudolfa, ten se osamostatnil už ve svých pětadvaceti a slévárnu měl v České u Brna. Jak na tom byli Manouškové za války je nabíledni, podřídili se nucenému zbrojnímu programu. Stejně tak jsou jasné důsledky února v osmačtyřicátém. Novou dílnu založil Petřův otec až v uvolněném dubčkovském období, a to 1967 na Zbraslavi. Nevíme, za jakých podmínek jeho provoz přežil normalizaci, ale můžeme soudit, že se určitě státu vyplatilo tak ojedinělé povolání podpořit. R. Manoušek ml. (1909–1994) je na snímku se svým tehdy sedmnáctiletým synem Petrem.

Do konce minulého století v Manouškově dílně zrestaurovali nebo odlili několik tisíc zvonů. Firma se mj. podílela na opravě pražské loretánské zvonkohry a vrátila hlas Zikmundovi.

V rámci projektu Evropské město kultury sestavil v roce 2000 Petr R. Manoušek Pražskou mobilní zvonohru s 57 zvony, tj. největší pojízdnou zvonohru na světě. Město Praha však odstoupilo od ústní dohody o financování a výrobce musel magistrátu vrátit vyplacené zálohy za cenu prodeje rodinného domu.

„Ano, mám ji stále doma. Tento hudební nástroj je na kamionu, váží dvaadvacet tun. Největší zvon má 860 kilo, ty nejmenší jsou pětakilové. Ovládají se pákovou klaviaturou, na kterou se hraje malíkovou hranou ruky a těch 57 zvonů umožňuje zahrát prakticky cokoliv.“¹

Pak přišel srpen 2002. Původní Zbraslavský most z roku 1896 by stoletou vodu těžko přežil bez úhony. Ale železobetonový elegán z r. 1964 a opravený 1997 obstál celkem dobře. Jako první po něm jeli závodící cyklisté a mostu dodnes zůstal název Závodu míru.

„Proč dnes nelijete na Zbraslavi své zvony?“ „V roce 2002 mně prošlo dílnou pět metrů vody ... znovuvybudování dílny se ukázalo jako naivní předpoklad, protože tu nebyla protipovodňová ochrana, tak nebyla šance získat povolení k obnově dílny. A když byla ochranná zeď postavená a velká voda přišla znova (2012), tak se ukázalo, že zeď nefunguje, takže jsem tam měl vodu znova. Objekt nelze pojistit, když není chráněn proti povodni a naopak bez pojištění nemůžu v objektu bydlet, ani pracovat.“

Ohledně pomoci z ministerstva, magistrátu a arcibiskupství zůstalo jen při slibech. Nečekaně se ozvala holandská, de facto konkurenční firma Eijsbouts², jejíž majitel tenkrát Manouškovi umožnil splnit sjednané zakázky ve svém provozu bez nároku na jakoukoliv úhradu.

„Čili dnes pracujete v Holandsku a žijete v Praze?“ „Ano, ale někdy si připadám, že nejvíc žiju v autě.“
V zrestaurovaném zbraslavském domě bylo v září 2020 otevřeno soukromé muzeum zvonařství.

Nápis na zvonu odlitém 2015 pro poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře.

¹ Petr Rudolf Manoušek v TV pořadu Uchem jehly v roce 2019, také i další citace.

² Royal Eijsbouts je slévárna zvonů v nizozemském Astenu. Založeno v roce 1872 Bonaventurou Eijsbouts jako továrna na věžní hodiny. IJ je spřežka, čte se "Eijsbouts". Zde M+E, některé zvony jsou popsány E+M.